

Список використаних джерел

1. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
2. Про Обласну цільову соціальну програми розв'язання пріоритетних проблем з використанням механізму соціального замовлення на 2019 рік : рішення Сумської обласної ради 7 скликання від 14.12.2018. URL: <https://cutt.ly/Jl2ZfnY>

Мирослав ТРЕЦОВ

*професор кафедри управління та адміністрування
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ,
к.е.н., д. держ. упр.*

ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ В ДЕРЖАВНІЙ МОЛОДІЖНІЙ ПОЛІТИЦІ

В Україні продовжують загострюватись негативні явища в сфері державної молодіжної політики, які охоплюють майже усі сфери надання публічних послуг, зокрема в галузі освіти, охорони здоров'я, соціального захисту молоді і, особливо, професійної підготовки і працевлаштування, що призводить до погіршення демографічної ситуації, зниження якості та кількості робочої сили, «відтоку мізків» за кордон та свідчить про необхідність термінової зміни пріоритетів державної молодіжної політики, удосконалення її законодавчої бази, інструментів та заходів органів державної влади і місцевого самоврядування в рамках реалізації стратегії забезпечення національної безпеки.

Досвід формування та реалізації державної молодіжної політики в різних країнах складався по-різному, тому багато в чому він був унікальним, неповторним і навряд чи його можна дублювати. У країнах Європи молодіжна

політика є невід’ємною часткою державної соціальної політики. Тут можна виділити такі базові елементи молодіжної політики:

- соціальний ланцюг між державою, молодими людьми і суспільством через консультації та вплив;
- поради та інформація про права молодих людей та можливості для них;
- свобода культурного, творчого та політичного вираження;
- культура неперервної освіти протягом життя;
- підтримка молодих родин;
- підтримка і заохочення активного проведення вільного часу;
- дослідження труднощів, з якими стикаються молоді люди;
- сприяння міжнародним зв’язкам між молодими людьми;
- організація підтримки професійного старту молоді.

Остання позиція на разі є особливо актуальною для впровадження в українську практику реалізації державної молодіжної політики, адже майже п’ять мільйонів громадян або четверта частина економічно активного населення України працюють за кордоном. Переважна більшість трудових мігрантів – це молоді люди віком до 35 років. Основною причиною таких обсягів трудової міграції є те, що Україна має найнижчу середньомісячну зарплату в Європі – у вересні 2020 року її показник склав 11 998 грн або 423,80 дол. США. При цьому в Польщі, де лише кількість офіційно зареєстрованих трудових мігрантів з України перевищила півмільйона осіб, а за неофіційними даними – сягнула 2 мільйонів осіб, середньомісячна заробітна плата в II кварталі поточного року сягнула 5 024,48 злотих (1 272,02 дол. США) [1] або у три рази більше, ніж в Україні.

У липні 2019 року Сейм Польщі ухвалив закон, який впроваджує нульовий податок на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) для людей, які не досягли 26 років, якщо їхній річний дохід не перевищує 85 528 злотих. Ці зміни за різними оцінками стосуються більше, ніж 2 мільйонів молодих людей,

заробітна плата яких суттєво збільшилася, адже ставка податку на доходи цієї категорії осіб аналогічна Українській і дорівнює 18 %.

Крім того Урядом Польщі запроваджено спеціальний соціальний пакет, який мотивує українців, які мають посвідку на проживання в Польщі з доступом до ринку праці, залишитися там на тривалий термін і перевезти до себе родину. Зокрема, з 2019 року наші громадяни можуть щомісяця отримувати 500 злотих (3 600 грн) допомоги на кожну дитину в рамках програми «Родина 500+» [2]. Крім того, щорічно до нового навчального року українські родини можуть розраховувати на 300 злотих на дитину-школяра за програмою «Добрий старт 300+» для збору в школу. Додатково, з 1 серпня 2020 року для українців доступний туристичний бон, покликаний підтримати сімейний відпочинок і внутрішній туризм в Польщі в зв'язку з пандемією [3].

Також польський уряд підтримує незаможні українські сім'ї харчовими наборами до свят, виплатами соціальних стипендії для студентів з сімей з невисоким доходом, а ті українці, які працюють в Польщі офіційно, у подальшому можуть розраховувати на польську пенсію. І все це не враховуючи програми субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, оренди житла та низки інших соціальних виплат.

За останні п'ять років відсоток іммігрантів з України, які заявили про своє бажання залишитися в Польщі на більш тривалий або навіть постійний термін, значно збільшився. Згідно з даними Нацбанку Польщі в 2015 році, 80 % українців планували своє перебування в Польщі терміном до одного року. Однак, в 2020 році тенденція кардинально змінилася і більшість наших співвітчизників (52 %) планує залишитися в Польщі на термін більше 3 років.

Останнім часом почала простежуватися і ще більш небезпечна тенденція вже в форматі «відтоку мізків» – економічна ситуація в Україні змушує їхати на роботу в Польщу власників малого та середнього бізнесу, які не впоралися з наслідками карантинних обмежень і припинили підприємницьку діяльність.

Отже, очевидними макрофакторами, які негативно впливають на створення сприятливих умов для розвитку молоді в Україні є відсутність

гарантій дотримання особистої безпеки і верховенство права, забезпечення інтенсивного константного зростання економіки, зокрема, доступності житла, якісної медицини та освіта, що має наслідком відсутність впевненості вітчизняної молоді у майбутньому та примарність очікувань щодо швидкого і порівняно легкого «входження в доросле життя».

З метою модернізації державної молодіжної політики в Україні, на нашу думку, потрібно на державному рівні, спільно з науковими колами, громадськими і, особливо, діаспорними організаціями та бізнес-середовищем розробити та ініціювати термінове впровадження програми матеріального стимулювання, яке знизить рівень еміграції найбільш перспективної і продуктивної частини населення – молоді – та створить передумови для повернення мігрантів в Україну, адже молоді люди, які навчалися або працювали за кордоном, а потім повернулися додому, приносять з собою безліч позитивних новацій та мають значний вплив на модернізацію українського суспільства.

Зокрема, нами пропонується встановити нульову ставку податку на доходи фізичних осіб для працівників віком до 26 років та звільнити роботодавців від сплати єдиного соціального внеску за працівників таких працівників. При цьому граничні розміри доходу, до якого застосовується відповідна пільга, затвердити на рівні двох мінімальних заробітних плат на місяць.

Прийняття вищевказаних законодавчих змін створить сприятливі умови для роботодавців у розрізі прийняття на роботу молодих спеціалістів, знизить рівень еміграції молоді з України, оскільки вона на початку робочого шляху отримає в своє розпорядження додаткові кошти від звільнення від сплати податку на доходи фізичних осіб, стимулюватиме еміграцію в Україні молодих спеціалістів, призведе до детінізації ринку зайнятості та доходів населення та стимулюватиме інвесторів розвивати бізнес в Україні з використанням праці молодих спеціалістів.

Список використаних джерел

1. Biuletyn Statystyczny Nr 9/2020. URL : <https://cutt.ly/ogGfFem>.
2. Dobry Start: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. URL : <https://cutt.ly/dgGgyUB>.
3. Rodzina 500 plus: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. URL : <https://cutt.ly/pgGf2ia>.